

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

AS Vändra Õenduskodu
leho.tamvere@gmail.com

Vihtra tee 4, Põhja-Pärnumaa vald, Vändra alev,
87701, Pärnu maakond

29.08.2024 nr 5.1-3/23192-6

JÄRELEVALVE AKT

I. ÜLDSÄTTED

- 1.1. Järelevalve teostamise õiguslik alus: sotsiaalhoolekande seaduse (SHS) § 157 lõige 1.
- 1.2. Järelevalve teostamisel kontrolliti: väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse (ÜHteenus) osutamise vastavust SHSis ja sotsiaalkaitseministri 19.06.2023 määruses nr 36 „Nõuded väljaspool kodu osutatavale ööpäevaringsele üldhooldusteenusele“ (määrus) sätestatud nõuetele ning majandustegevuse nõuete täitmist tulenevalt majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse (MSÜS) § 30 lõikest 2.
- 1.3. Järelevalve teostamise koht: Vihtra tee 4, Põhja-Pärnumaa vald, Vändra alev, 87701, Pärnu maakond.
- 1.4. Paikvaatluse aeg: 06.08.2024
- 1.5. Järelevalve teostajad: Sotsiaalkindlustusameti (SKA) õiguse ja järelevalve osakonna järelevalve talituse peaspetsialistid Kadri Plato ja Inna Tamm ning juhtivspetsialist Svetlana Kubpart (järelevalvemeeskonna juht).
- 1.6. Järelevalvemenetluses kasutatud meetodid: paikvaatlus, dokumentide vaatlus ja analüüs, vestlused, e-kirjavahetus.
- 1.7. Järelevalvetoimingute juures osales AS Vändra Õenduskodu õendus-hooldusjuht Karin Kütt.

II. JÄRELEVALVE TULEMUSED

SKA tuvastas, et AS Vändra Õenduskodu ei ole täitnud järgmisi õigusaktides sätestatud nõudeid:

- 2.1. **MSÜS § 30 lõige 2**, mille kohaselt on ettevõtja kohustatud tegevusloa kontrolliesemega seotud asjaolude ja kõrvaltingimustega seotud asjaolude muutumisest teatama tegevusloa andmiseks pädevale majandushaldusasutusele viivitamata, kuid hiljemalt viie tööpäeva jooksul. Hooldekodu ei ole täitnud MSÜS §s 29 sätestatud ettevõtja hoolsuskohustust ning ei ole tulenevalt MSÜS § 30 lõikest 2 teatanud majandustegevusega seotud asjaolude muutumisest (töölepingu sõlmimisest või töölepingu lõppemisest) hiljemalt viie tööpäeva jooksul. Hooldekodu

töötajate nimekirjas on abihooldustöötaja V. K., kelle andmed MTRis puudusid ning kelle vastavust SHSis kehtestatud nõuetele ei ole olnud võimalik kontrollida.

- 2.2. SHS § 22 lõike 3** alusel osutavad hooldusteenust vahetult hooldustöötaja ja abihooldustöötaja ning abihooldustöötaja tööd juhendab hooldustöötaja. Tööajatabelistest (juuni – august 2024) nähtub, et abihooldustöötajad töötasid osaliselt ilma hooldustöötaja juhendamisetä (hooldustöötaja vahetus oli lühem kui abihooldustöötaja oma) vähemalt kuuel korral.
- 2.3. SHS § 22¹ lõike 6** alusel avalikustab väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse osutaja teenuskoha maksumuse, samuti hooldustöötajate ja abihooldustöötajate tegelike kulude maksumuse ühe teenusesaaja kohta.

Arvestades asjaolu, et AS Vändra Õenduskodu on näidanud üles soovi ja valmisolekut rikkumised kõrvaldada esimesel võimalusel, ei pea Sotsiaalkindlustusamet otstarbekaks ettekirjutuse tegemist. Järelekontroll AS Vändra Õenduskodus on kavandatud läbi viia peale 31.10.2024.

III. JÄRELEVALVEMENETLUSE KOKKUVÕTE

SKA algatas järelevalvemenetluse AS Vändra Õenduskodus 05.08.2024 ning etteteatamata paikvaatlus viidi läbi 06.08.2024. Hooldekodule on 11.12.2019 väljastatud tähtajatu tegevusluba (SÜH000071) tegevuskohas Vihtra tee 4, Vändra alev, Põhja-Pärnumaa vald, Pärnu maakond. ÜHteenuse osutamine on lubatud maksimaalselt 60 inimesele. Paikvaatluse päeval oli teenusel 59 inimest. Majandustegevuse registrisse (MTR) oli seisuga 19.08.2024 kantud 16 teenust vahetult osutavat töötajat (neist kuus abihooldustöötajat).

Hooldekodul puudub veebileht, info Hooldekodu kontaktandmete, asukoha ja teenuste kirjeldusega leiab Põhja-Pärnumaa vallavalitsuse veebilehel. Kohamaksumuse info puudub, sh hoolduskomponendi osa ühe inimese kohta, teave hinnale lisanduvatest kuludest ravimitele, transpordile ja muudele lisateenustele. Infovahetusest juhatuse liikme Leho Tamverega selgus, et ÜHteenuse kohamaksumus on 1150 eurot, millele lisanduvad kulud ravimitele.

Hooldekodu tegutseb kahel korrusel hoones, kus on ka teine hoolekandetasutus. Enamik ÜHteenusel olevatest teenusesaajatest on majutatud esimesele korrusele. Hooldekodu väliterritoorium ei ole piiratud. Lisaks ÜHteenusele osutatakse asutuses ka iseseisevat statsionaarset õendusabi. ÜHteenusele võetakse kohtade olemasolul kõiki soovijaid. Paljud teenusesaajad on voodikesksed. Teenusesaajad on majutatud 1-4 kohalistesse tubadesse, mis oma napi sisustusega meenutavad pigem haiglaruume.

- 3.1. MSÜS § 30 lõike 2** kohaselt on tegevusloa omajal kohustus teavitada tegevusloa väljaandjat (SKA) hiljemalt viie tööpäeva jooksul muudatustest, mil hooldustöötaja või abihooldustöötaja tööleping on sõlmitud või on tööleping lõpetatud. Tegevusloa väljastajal peab olema võimalus kontrollida kas hooldustöötaja või abihooldustöötaja vastavust nõuetele. Hooldekodu ei olnud täitnud MSÜS § 29 sätestatud ettevõtja hoolsuskohustust ning ei olnud teatanud majandustegevusega seotud asjaolude muutumisest (nt töölepingu sõlmimisest, töösuhte lõppemisest, ametinimetuse muudatusest) tegevusloa andmiseks pädevale majandushaldusasutusele (SKA). Seisuga 19.08.2024 oli töötajate nimekirjas abihooldustöötaja V. K. kelle andmed MTRis puudusid ning kelle vastavust SHSis kehtestatud nõuetele ei ole olnud võimalik kontrollida.
- 3.2. SHSis ja määruses nr 36** sätestatud nõuete täitmine
- 3.2.1. SHS § 20 lõigete 1 kuni 3 ja määruse § 2 lõigete 1 - 4** alusel tuleb teenuseosutajal tagada hooldusteenuse saajale hooldustoimingud ning muud toetavad teenused, mis on määratud kindlaks teenusesaaja hooldusplaanis. Hooldustoimingud jagunevad isikuhooldustoiminguteks, tervises seisundiga seotud toiminguteks ning füüsilise, vaimse ja sotsiaalse aktiivsuse toetamisega seotud toiminguteks. Kõigi hooldustoimingute tegemisel tuleb teenuseosutajal tagada teenusesaajale privaatsus, tema tahte ja võimekuse arvestamine ning enne hooldustoimingu tegemist selle sisu selgitamine. Teenuseosutajal tuleb teenusesaaja lähedasele/kontaktisikule anda viivitamatult teavet, kui

teenusesaaja seisundis on olulisi muutusi ning võimaldada tutvuda hooldusplaaniga.

Ruumid on heas sanitaarses seisus, majas on käsipuud, lift ja õue minemiseks kaldteed. Kasutusel on funktsionaalvoodid ning vajadusel ka lamatise-vastased madratsid, samuti on majas toimiv kutsungisüsteem. Privaatsuse tagamiseks on tubades kasutusel vahekardinad. On piisavalt pesemisruume ja tualette, mis on kohandatud liikumisraskustega isikutele kasutamiseks. Ülekehapesul kasutatakse ka voodiraami. Hooldustoiminguid teostavad hooldustöötajad ja abihooldustöötajad ning tagatud on igapäevane meditsiiniõe olemasolu. Päevasel ajal on tööl viis ja öisel ajal kaks hooldustöötajat. Hooldustöötajatel on mõlemal korrusel võimalik kasutada puhketuba.

3.2.2. SHS § 21 lõige 2-5 (nõuded hooldusplaanile)

SHS § 21 lõiges 2 kuni 5 on kirjas nõuded, millele peavad vastama teenuseosutaja koostatavad hooldusplaanid. Hooldusplaani tuleb koostada 30 päeva jooksul alates teenuse osutamise alguskuupäevast, kaasates koostamisse teenusesaaja või teenuse rahastaja (lõige 2), koos hooldusvajadusega tuleb ära hinnata tervishoiuteenuse vajadus vastava kvalifikatsiooniga tervishoiutöötaja poolt (lõige 3), kirjas peavad olema hooldusteenuse osutamise eesmärk, eesmärgi saavutamiseks vajaminevad tegevused ning sagedus ja teenuseosutaja hinnang eesmärgi saavutamise kohta (lõige 4) ning hooldusplaani peab üle vaatama ja vajadusel korrigeerima vähemalt kord poolaastas. Määruse § 2 lõike 1 kohaselt tuleb teenuseosutajal teenusesaajale tagada hooldustoimingud ning muud toetavad ja toimetulekut tagavad toimingud ja teenused, mis on määratud hooldusplaanis. Kohapeal tutvuti kaheksa juhuslikult valitud teenusesaaja hooldusplaaniga. Valitud hooldusplaanides pole teenusele asumise kuupäeva, seega kohati on keeruline mõista, kas hooldusplaanide esmane koostamine oli ajakohane või mitte. Kuigi õendus-hooldusjuhi sõnul on hooldusplaanide koostamise juures ka hooldustöötaja, siis sissekandeid paikvaatlusel valitud hooldusplaanidesse oli teinud vaid meditsiiniõde. Hooldusplaanides kasutatakse teenusesaaja nimetamiseks väljendit „patsient“. Mõnes kontrollitud hooldusplaanis olid püstitatud eesmärgid üldsõnalised (nt patsient on hooldatud) või puudusid sootuks (nt M. A. hooldusplaanis), samas M. T. hooldusplaanis püstitatud eesmärgid olid piisavad ja mõõdetavad. Analüüsitud hooldusplaanide põhjal võib järeldada, et nõuded hooldusplaanile olid enamjaolt täidetud. Soovitame lisada hooldusplaanidesse koostamise aeg, eesmärgina sõnastada konkreetne loodetav tulemus, mida peaks teenusesaaja saavutama teatud perioodis. Hooldustoimingute valik sõltub kliendi kõrvalabi vajaduse ulatusest igapäevaelutoimingute (keha hooldus, toitumine, liikumine) sooritamisel. Toimiva hooldusplaani koostamine (eriti hinnangute andmine ja otsuste tegemine) on meeskonnatöö, kuna see eeldab kliendi jälgimist erinevatest aspektidest lähtuvalt.

3.2.3. SHS § 22 lõiked 1 kuni 4 sätestatavad teenuseosutaja kohustuse tagada ööpäevaringselt personali olemasolu, kelle kvalifikatsioon ja koormus võimaldavad tegevusi ja toiminguid viisil, mis on kindlaks määratud hooldusteenust saavate isikute hooldusplaanis. Hooldusteenust osutavad vahetult hooldustöötaja ja abihooldustöötaja, viimase tööd juhendab hooldustöötaja. SHS § 22 lõike 5 kohaselt ei tohi teenust vahetult osutada isik, kelle karistatus tahtlikult toimepandud kuriteo eest võib ohtu seada teenust saama õigustatud isiku elu, tervise ja vara. Järelevalve käigus kontrolliti karistusregistrist teenust vahetult osutatavate töötajate karistatust, Hooldekodu töötajatel SHS § 22 lõikes 5 sätestatud töötamise piiranguid ei tuvastatud. Hooldekodu õendus-hooldusjuhi sõnul kontrollitakse andmeid karistusregistrist alati uue töötaja tööle asumisel. AS Väandra Õenduskodu edastas 19.08.2024 töötajate nimekirja. Neist 16 vahetult teenust osutavat töötajat vastavad SHSis sätestatud nõuetele ja nende töötamine on registreeritud TÖRis, abihooldustöötaja V. K. andmed MTRis puudusid ning vastavust SHSis kehtestatud nõuetele ei ole olnud võimalik kontrollida. Teenuseosutaja esitatud töötajatel (juuni – august 2024) nähtub, et abihooldustöötajad töötasid osaliselt hooldustöötaja juhendamiset kolme kuu

jooksul kuuel kuupäeval: 01.06.2024, 06.06.2024, 22.06.2024, 30.06.2024, 23.07.2024 ja 08.08.2024. nendel kuupäevadel oli hooldustöötaja vahetus lühem kui abihoolustöötajate oma. Hooldekodu õendus-hooldusjuht on rikkumisest teadlik, tegemist on kogenud töötajatega, kellel puudub vajalik kvalifikatsioon.

Hooldustöötajad töötavad 12/24-tunnistes vahetustes, pesija-tegevusjuhendaja 7-tunnistes vahetustes.

AS Vändra Õenduskodus ei ole käesoleval hetkel täidetud nõue töötajate arvule, mis tuleneb määruse nr 36 §st 3 ja rakendub hiljemalt 01.07.2026, kuna öösiiti töötab asutuses kaks ja päeval ajal täiendavalt kolm, kokku viis hooldus- või abihoolustöötajat, neist üks töötaja on 7- tunnises vahetuses. Nõude täitmiseks oleks vaja päeval ajal lisaks olemasolevale personalihulgale vähemalt kahe hooldus- või abihoolustöötaja kohalolek järjestikuse 12 tunni jooksul (juhul kui ka pesija-tegevusjuhendaja vahetus muudetakse 12-tunniseks). Õendus-hooldusjuht oli teadlik 2026. aastal rakenduvast nõudest, kuid tõdes, et nõude täitmine on sisuliselt võimatu. Kvalifitseeritud personali leidmine on keeruline, vajadust suurema töötajate arvu järele pole ning see tõstaks kindlasti ka teenuse hinda.

3.2.4. Määruse § 2 lõikes 5 loetletud isikuhooldustoimingud

Hooldekodu tagab teenusesaajatele järelevalve ja hooldustoimingud, mida teostatakse lähtudes teenusesaaja abivajadusest. Hooldekodus on kasutusel erinevaid jälgimislehti, mida töötajatel tuleb täita. Üldised tähelepanekud töövahetuse jooksul märgitakse käsikirjaliselt märkmikusse või tahvlile hooldustöötajate puhkeruumis. Toitlustamist pakub hooldekodule samas majas asuv kohvik, valmistades elanikele kõikidele erivajadustele vastavat toitu (püreetoit, dieettoit jm). Vestlustest teenusesaajate, töötajate, lähedaste ja kohalike omavalitsuste esindajatega võib järeldada, määruse § 2 lõikes 5 loetletud isikuhooldustoimingud on tagatud.

3.2.5. Määruse § 2 lõikes 6 loetletud terviseseseisundiga seotud toimingud

Hooldekodus töötab meditsiiniõde ööpäevaringselt. Infovahetuseks hooldustöötajate ja meditsiiniõe vahel on märkmeraamat. Palju infot edastatakse ka suuliselt. Hooldustöötajad oskavad ära tunda lamatisi ja ohtlikke terviseseseisundeid, anda esmaabi, jälgida üldist terviseseseisundit. Infot jagatakse meditsiiniõega, vajadusel kutsutakse kiirabi. Terviseseseisundiga seotud toiminguks on ka abistamine ja juhendamine ravimite manustamisel. Meditsiiniõde koostab ravimitellimuse, sekretär esitab tellimuse apteeki. Enamikul teenusesaajatest on sama perearst. Retseptiravimid asuvad õe kabinetis, ravimid jagab dosaatoritesse ja annab teenusesaajatele meditsiiniõde.

3.2.6. Määruse § 2 lõikes 7 loetletud füüsilise, vaimse ja sotsiaalse aktiivsuse toetamisega seotud toimingud

Analüüsitud kaheksas hooldusplaanis ei olnud kavandatud teenusesaajatele füüsilise, vaimse ja sotsiaalse aktiivsuse toetamisega seotud toiminguid. Hooldekodus töötav pesija on osajaliselt ka tegevusjuhendaja, kuid kindlaid tööülesandeid ega töömahtu elanike aktiveerimiseks tal pole. Need teenusesaajad, kes liiguvad ise või abivahendiga, püütakse motiveerida liikuma majas või õues.

Teenusesaajad ja nende lähedased kinnitavad, et aktiveerivaid või ühiseid tegevusi Hooldekodus ei pakuta. Peamiste ajaveetmise võimalustena nimetatakse teleri vaatamist ja raadio kuulamist. Vähesed loevad raamatuid, lahendavad ristsõnu või osalevad vestlustes. Töötajate sõnul enamik teenusesaajaid ei ole võimelised vabaaja tegevustes osalema või ei soovi tegevusi.

Teenusesaajatel on võimalik värskes õhus viibida, maja sisehoovis on istumiseks pingid. Lähedastega suhtlemist Hooldekodus toetatakse ning vajadusel aidatakse telefonikõnesid teha teenusesaaja isiklikult mobiililt või Hooldekodu üldnumbrilt. Küllastajate kohtumist teenusesaajatega ei piirata ning küllastusaeg on vaba, palutakse lihtsalt arvestada eakate päevakavaga ja hooldustoimingute

tegemisega. Lähedased saavad kohtuda teenusesaajaga toas, külalistetoas, koridoris puhkealal, suvisel ajal õues. Sotsiaalkindlustusameti hinnangul võib analüüsitud kaheksa hooldusplaani, hoolduspäeviku kannete, töölehtede ja läbiviidud vestluste põhjal järeldada, et määruse § 2 lõikes 7 loetletud füüsilise, vaimse ja sotsiaalse aktiivsuse toetamisega seotud toimingud osaliselt tagamata.

3.2.7. SHS § 22¹ lõike 6 kohaselt avalikustab ÜHteenuse osutaja teenuskoha maksumuse hooldustöötajate ja abihooldustöötajate tegelike kulude (tööjõukulud, tööriietuse, isikukaitsevahendite, tervisekontrolli, vaktsineerimise, koolituse ja supervisioonide kulud), maksumuse ühe teenusesaaja kohta. Hetkel teenuseosutajal veebileht/sotsiaalmeedia leht puudub ning kontaktinfo on leitav Põhja-Pärnumaa vallavalitsuse lehel. Üldhooldusteenuse kohamaksumust seal kajastatud ei ole.

Hooldekodu ÜHteenuse kohamaksumus on 1150 eurot, millest hoolduskomponendi suuruseks ühe inimese kohta on 500 eurot kuus.

TÄHELEPANEKUD/ETTEPANEKUD/SOOVITUSED

1. SKA on koostanud väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse [kvaliteedijuhise](#), mis on abivahendiks ja ühtsete arusaamade kujundamise aluseks kvaliteetse teenuse pakkumisel kõigile üldhooldusteenuse korraldajatele, teenuse osutajatele ning teenuse kasutajatele.
2. Panustada dementsussõbralikuma keskkonna loomisele, kus arvestatud on turvalise ja hubase keskkonnaga (dementsusspetsiifilised sisustuselemendid), ruumis ja ajas orienteerumise toetamisega, tähendusrikaste tegevuste soodustamisega ja õuealal viibimisega. Ekspertnõustamisteenuse saamiseks edastage e-kiri aadressile eludementsusega@gmail.com või tutvuge [Dementsuse Kompetentsikeskuse](#) tegevusega.
3. Luua veebileht või leida muu võimalus teenuskoha maksumuse ning hooldustöötajate ja abihooldustöötajate tegelike kulude maksumuse avalikustamiseks.
4. Kavandada hooldusplaanidesse ja viia läbi ka füüsilise, vaimse ja sotsiaalse aktiivsuse toetamisega seotud toiminguid.
5. Kaaluda toidunõude pesemise võimalikkust nõudepesumasinas, et hooldajatel jääks rohkem aega hooldustoiminguteks.
6. Veenduda, et kõik teenusesaajad ulatuvad kutsunginupuni.
7. Hetkel on pooled teenusesaajad seotud sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistris STAR Sihtasutusega Vändra Tervisekeskus. Siduda kõikide teenusesaajate andmed STARis AS-ga Vändra Õenduskodu.

(allkirjastatud digitaalselt)
Svetlana Kubpart
järelevalve juhtivspetsialist